

SÜIT EESTI TANTSUDEST

Rühmatants

Süidi on eesti rahvatantsudest seadnud ja kirjeldanud Naima Ebrok 1978. a veebruaris Pärnus 1980. a tantsupeoks. Süit koosneb neljast tantsust: Kolonnitants, Raabiku, Väandra polka ja Jooksupolka. Lavavariandi seadnud Kalev Järvela ja Erika Põlendik 2011. a kevadel Tallinnas, kirjeldanud Erika Põlendik.

Muusika: rahvamuusika, seadnud Jaanus Põlder.

PÕHISAMMUD

Taktimõõt 3/4, 2/4

KOLONNANTS (3/4)

1. Labajalavalsisamm

Kogu kolonnantsu vältel liigutakse labajalavalsisammudega.

RAABIKU (2/4)

2. Hüplevpolka

3. Kõrvalsamm

4. Kõnnisamm

Taktis tehakse kaks kõnnisammu.

5. Galopisamm

VÄNDRA POLKA (3/4)

6. Taldsamm

Taktis astutakse kolm taldsammu. Iga taldsammu juures painutatakse kere sammu astunud jala poole. Vaade on paarilisele.

7. Külghüpak

Igal taktiosal tehakse paremal jalal hüpak vasakule, vasak jalg on seejuures põlve- ja hüppeliigesest sirutatult tõstetud kõrvale-alla. Seeга on taktis kolm hüpakut. Kehakallutus on tugijala suunas ja vaade liikumissuunas.

Sama tegevus on ka hüpakuga vasakul jalal paremale, parem jalg on tõstetud sirutatult kõrvale-alla.

8. Jooksusammud hüpakuga

Sooritatakse nelja takti vältel.

Takt 1. Takti I osal tehakse parema jalaga jooksusamm ette, takti II osal tehakse vasaku jalaga jooksusamm ette, ühtlasi tuuakse parem jalg peaaegu mööda põrandat ettepoole. Takti III osal tehakse vasakul jalal hüpak ja parem põlv tõstetakse ette. Parema jalga on hüppeliigesest sirutatud ja säärel on tugijalaga rööbiti.

Takt 2. Korratakse 1. takti tegevust.

Takt 3. Parema jalaga alustades tehakse kolm jooksusammu edasi.

Takt 4. Takti I osal tehakse jooksusamm ette vasaku jalaga. Takti II osal tehakse jooksusamm ette parema jalaga, ühtlasi tuuakse vasak jalg peaaegu mööda põrandat ettepoole. Takti III osal tehakse paremal jalal hüpak ja vasak põlv tõstetakse ette. Vasak jalg on hüppeliigesest sirutatud ja säärel sirutatud tugijalaga rööbiti. Järgmist jooksusammu hüpakuga alustatakse vasaku jalaga.

JOOKSUPOLKA (2/4)

9. Jooksupolkasamm

Takti I osal tehakse hüppeline jooksusamm parema jalaga ette, takti II osal vasaku jalaga jooksusamm ette ja takti III osal parema jalaga jooksusamm ette, ühtlasi tuuakse vasak jalg mööda põrandat libistades ettepoole. Takti IV osal tehakse paremal jalal hüpak ja vasak põlv tõstetakse ette. Vasaku jala säärel on sirutatud parema jalaga rööbiti ja vasak jalg on hüppeliigesest sirutatud. Takti I ja II osal on kere kallutatud ette. Takti III osal hakatakse keret sirutama ja takti IV osal on kere täiesti sirge, vaade paarilisele. Järgmisel taktil alustatakse liikumist vasaku jalaga.

10. Hüpakisamm

11. Rõhuline külgsamm poistele

Sooritatakse kahe takti vältel.

Takt 1. Takti I osal astutakse rõhuline samm vasaku jalaga harkseisu, põlved on veidi kõverdunud ja kere kallutatud veidi taha. Selles asendis seistakse takti lõpuni. Üheaegselt rõhulise sammuga viiakse vasak käsi kõrvale tüdrukute püüdmiseks, parema käega heidetakse tüdrukut.

Takt 2. Takti I osal tehakse parema jalaga harkseisu rõhuline samm. Kere on kallutatud veidi taha. Selles asendis ollakse takti II ja III osal. Üheaegselt rõhulise sammuga viiakse parem käsi kõrvale tüdrukute püüdmiseks, vasaku käega heidetakse tüdrukut. Takti IV osal tehakse paremal jalal hüpak, vasaku jala

põlv tõstetakse kõrvale (hüpsammuga) ja tehakse veerandpöörde paremale.

TANTSU KIRJELDUS

Taktimõõt 3/4, 2/4

OSAVÕTJAD: paarisarv paare, kirjeldus on koostatud 8 paarile. Tantsijad on mõtteliselt nummerdatud.

LÄHTEASEND: paarid seisavad vasakute külgakardinate vahel paariskolonnis (tüdruk poisi paremal käel). Paariliste sisekæed on ühendatud poolpüstivõttes, vabakäsi puusal. Esimene paar on juhtpaar (Jn 1).

KOLONNTANTS

I TUUR (taktid 1–16)

Taktid 1–8. Välisjalaga alustades liiguvad tantsijad ringjoonele vastupäeva. 8. takti lõpuks jõuab juhtpaar lava tagaküljel keskojoneeni.

Taktid 9–16. Juhtpaari vedamisel liigutakse paariskolonnis piki lava keskojont lava esikülje suunas (Jn 1). 16. takti lõpuks on juhtpaar jõudnud lava esiküljeni.

II TUUR (taktid 1–18)

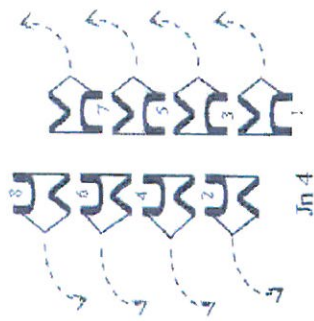
Taktid 1–8. Juhtpaar pöörduv 1. taktil vasakule ja liigub mööda ringjoont vastupäeva. Paar nr 2 pöörduv 2. taktil paremale ja liigub mööda ringjoont päripäeva. 3. taktil pöörduv 3. paar vasakule, 4. taktil 4. paar paremale jne. Kuni vasakule või paremale pööramiseni liigub paariskolonni lava esikülje suunas ja pöördumine ringjoonele toimub samas kohas, kus juhtpaar ringjoonele pöördus. 8. takti lõpuks on juhtpaar jõudnud lava tagaküljel keskojoneeni. juhtpaariga rinnati on paar nr 2 (Jn 2).

Taktid 9–16. Liigutakse paariskolonni piki lava keskojont lava esikülje suunas. Esimeseks paariks on juhtpaar, temale järgneb paar nr 2. Kolmandaks paariks on paar nr 3 jne (Jn 2).

16. takti lõpuks on juhtpaar jõudnud lava esiküljeni, ülejäänud paarid on juhtpaari taga paariskolonnis (Jn 3).

Takt 17. Kõik paarid liiguvad labajalavalsammuga lava esikülje suunas.

Takt 18. Kõik tantsijad teevad kaks rõhksammu. Paarituur arvuliste paaride tüdrukud teevad rõhksammudega ja poolpöörde vastupäeva ja lõpetavad paarilisega rinnati. Seljaga vaatajate poole. Paarisarvulistel paaridel teeb poiss poolpöörde päripäeva ja lõpetab paarilisega rinnati, seljaga vaatajate poole. Paarilised võtavad valsivõtte (Jn 4).

RAABIKU

III TUUR A – OSA (taktid 19–26 kaks korda)

Taktid 19–26 kaks korda. Välisjalaga alustades liiguvad paarid esimese polkasammuga lava külgede suunas ja sealt edasi polkaga päripäeva pöörelde ringjoonele vastupäeva (Jn 4). Iga polkasammuga pööreldatakse pool ringi.

III TUUR B – OSA (taktid 27–34 kaks korda)

Taktid 27–28. Välisjalaga alustades astutakse kaks kõrvalsammu, liikudes vastupäeva edasi. 28. takti III osal, kui sisejalg tuuakse välisjala kõrvale, pööratakse välisküljed väljapoole, tantsuvõtet ei vallandata. Tantsijad on nüüd kodarjoneel kõrvuti, vaade paarilisele.

Taktid 29–30. Välisjalaga alustades liigutakse kolme kõnnisammuga vastupäeva edasi. 30. takti III osal tehakse lõppsamm ja pöördutakse paarilisega kodarjonele rinnati. Valsivõtte säilib.

Taktid 31–33. Sisejalaga alustades liigutakse kuue galopisammuga ringjoonele päripäeva ja moodustatakse kaks kohakuti asetsevat viirgu lava külgedel. Vedajateks on paar nr 1 (lava esimesse paremasse nurka) ja paar nr 8 (lava tagumisse vasakusse nurka).

Takt 34. Sisejalaga alustades tehakse samm ja lõppsammuga poolpöörde nii, et ollakse välisküljega lava keskjoone poole (Jn 5).

Jn 6

Taktid 27-28 teist korda. Välisjalaga alustades liigutakse kahe kõrvalsammuga lava keskjoone suunas. 28. takti III osal, kui sisejalg tuuakse välisjala kõrvalle, pööratakse välisküljed väljapoole, tantsuvõtet ei vallandata. Tantsijad on nüüd kõrvuti, vaade paarilisele.

Taktid 29-30 teist korda. Välisjalaga alustades liigutakse edasi keskjoonele kolme kõnnisammuga. 30. takti III osal tehakse lõppsamm ja pööratakse paarilisega paarilise rinnati. Kõik paarid on lava keskjoonel reas (Jn 6). Valsivõte säilib.

Taktid 31-32 teist korda. Sisejalaga alustades liigutakse kahe galopisammuga, sammu ja lõppsammuga lava külgedele suunas tagasi.

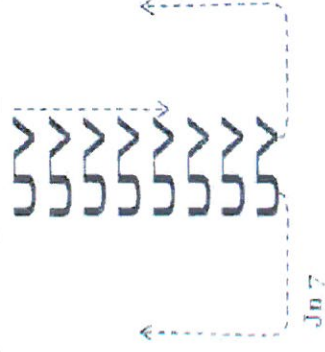
Takt 33 teist korda. Välisjalaga alustades liigutakse kahe galopisammuga lava keskjoonele ritta.

Takt 34 teist korda. Sammu ja lõppsammuga pöörduvad kõik tantsijad esipoole vaatajate poole (Jn 7). Ollakse paariskolonnis ja paarilised ühendavad sisekäed poolpüstvõttes, vabakäsi on puusal.

KOLONNTANTS

IV TUUR (taktid 1-16)

Taktid 1-5. Tüdrukud lähevad ringjoonele päripäeva, st paremale, poisid aga vastupäeva, st vasakule. Igal taktil läheb lahku üks paar, 1. taktil lähevad lahku juhtpaari tantsijad, 2. taktil paari nr 2 tantsijad jne (Jn 7). Lahkumisel tehakse kerge peanoogutus ja poolpüstvõttes olnud käed pannakse puusale. Paariskolonn liigub lava esikülje suunas ja paarilisest lahkumine on sel kohal, kus läiks lahku juhtpaar (Jn 7).

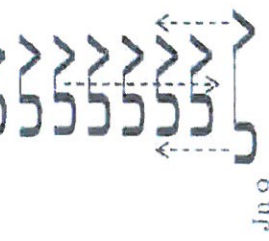
Jn 7

Taktid 6-16. Tüdrukud liiguvad lava tagumisest vasakust nurgast diagonaalselt lava eesmise parema nurga suunas, poisid aga lava tagumisest paremast nurgast lava eesmise vasaku nurga suunas. Tüdruk moodub oma paarilise eest. Jõudnud lava vastasnurka, minnakse sealt ringjoonele, tüdrukud vastupäeva, poisid päripäeva (Jn 8). 16. takti lõpus kohtuvad juhtpaari tantsijad lava tagaküljel keskjoonel.

Jn 8

V TUUR (taktid 1-16)

Taktid 1-8. Paariskolonn liigub juhtpaari järel piki lava keskjoont lava esikülje suunas. Selleks peab iga tüdruk, enne kui ta ühendab oma vasaku käe paarilise parema käega poolpüstvõttes, minema oma paarilise eest läbi, tehes selleks takti vältel kolmveerandpöörde päripäeva, siis hakatakse liikuma lava esikülje suunas. Igal taktil alustab paariskolonn liikumist üks paar.

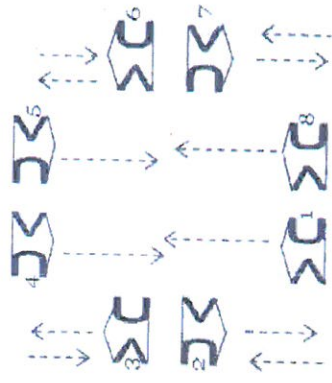
Jn 9

Taktid 9-16. 9. takti I osal tõstab juhtpaar sisekäed väravaks ja taganeb lava tagakülje suunas (Jn 9). 10. takti I osal moodustab sisekätest värava järgmine paar ja alustab taganemist. Nii toimivad kõik paarid järgimööda, paariskolonn aga liigub samal ajal lava esikülje suunas. Värava moodustamine toimub kohal, kus tegi seda juhtpaar. Väravate all liikuvad tantsijad painutavad kere veidi ette ja on küllitsi. Väravaid moodustavad käed on küünarliigesest sirutatud. Tuuri lõppedes on kõik paarid tõstnud sisekäed üles väravaks.

VI TUUR (taktid 1-16)

Taktid 1-8. Juhtpaar langetab sisekäed poolpüstvõttesse 1. takti I osal ja hakkab väravate alt lava esikülje suunas liikuma. Sama tegevus on järgnevatel taktidel I osal järjekorras igal paaril. Need paarid, kelle sisekäed on alles väravateks, taganevad senikaua, kuni nende kord on tunnelisse minna. Värava all oles on kere veidi ette painutatud ja paarilised on küllitsi. Paarid, kes on tunneli läbinud, sirutavad kere. Tuuri lõpuks on tantsijad paariskolonnis, sisekäed ühendatud poolpüstvõttes.

Taktid 9-16. Juhtpaari järel liigutakse vastutäpääva ringjoonele. Kõik paarid peavad läbima juhtpaari pöördekohta. Igal taktil pöörduv üks paar ringjoonele. 16. taktil lõpus võtavad paarid vallsivõtte ja moodustavad nelinurga (Jn 10). Paarid 1 ja 8 on lava esiküljel ning 4 ja 5 lava tagaküljel välisküljega lava ristjoone poole. Paarid 2 ja 3 on lava vasakul küljel ja paarid 6 ja 7 lava paremal küljel siseküljega lava ristjoone poole.

Jn 10

VÄNDRA POLKA

VII TUUR A – OSA (taktid 35–42 kaks korda)

Takt 35. Välisjalaga alustades tehakse kolme taldsammuga pooleringiline pöörde päripäeva.

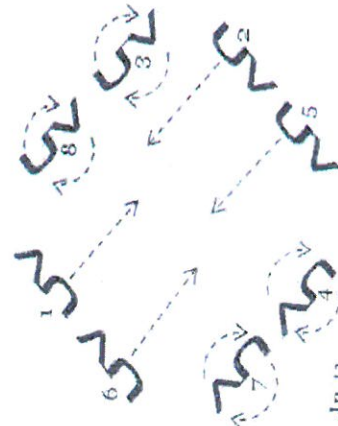
Takt 36. Külghüpakutega välisjalal liigutakse sisekülje suunas.

Taktid 37-38. Korratakse eelmise kahe takti tegevust, jätkates liikumist sisejalaga. Peapaarid on liikunud lava ristjoonele (vastutäpääva paarist paremale). Külgpaarid on jõudnud lava nunkadesse ja teevad külghüpakutega paigal pöörde päripäeva.

Taktid 39-42. Peapaarid liiguvad edasi ja on 42. taktil lõpuks vahetanud kohad. Külgpaarid liiguvad tagasi ristjoone suunas. 42. taktil tehakse külghüpakutega veerand- või kolmveerandpöörde päripäeva ja lõpetatakse liikumine nii, et külgpaarid on välisküljega ning peapaarid siseküljega keskjoone poole.

Taktid 35-41 teist korda. Kordub eelmine tegevus, kuid kohad vahetavad külgpaarid ja lahku ning tagasi tantsivad peapaarid.

Takt 42 teist korda. Kahe rõhksammuga moodustatakse rombikujuline joonis, tehes pöörde päripäeva ja lõpetades esipoollega rombi keskme poole (Jn 11). Paarilised on vallsivõttes, välisküljed pööratud väljapoole.

Jn 11

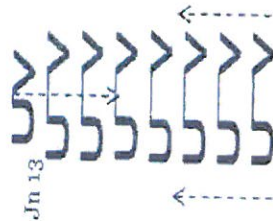
VII TUUR B – OSA (taktid 43-50 kaks korda)

Taktid 43-46. Liigutakse põhisammuga nr 8 (jooksusammud hüpakuga). Rombi ees paremal ja taga vasakul küljel olevad paarid vahetavad kohad, moodudes vastutäpääva paarist paremat kätt. Viimase hüpakuga tehakse poolpöörde päripäeva (esipool rombi keskme poole). Teised paarid pöörlevad paigal kaks täisringi päripäeva. (43. taktil pool ringi, 44. taktil pool ringi ja 45-46. taktil täisring).

Taktid 47-50. Tegevus on vahetunud. Ees vasakul ja taga paremal olevad paarid vahetavad kohad ja teised pöörlevad paigal.

Taktid 43-46 teist korda. Kordub sama tuuri taktide 43-46 tegevus.

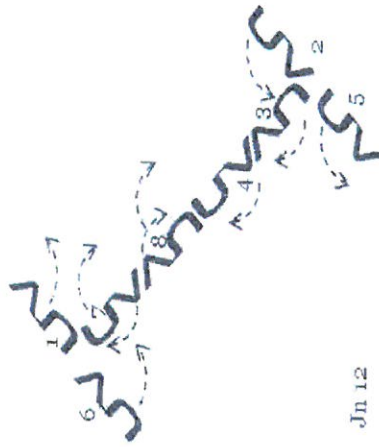
Taktid 47-48 teist korda. Kordub sama tuuri taktide 47-48 tegevus.

Jn 13

Taktid 49-50 teist korda. Rombi keskel olevad paarid liiguvad päripäeva pöördega paariskolonni. Ees paremal ja taga vasakul olevad paarid liiguvad paariskolonni kõige otsemat teed (Jn 12). 50. taktil III osal, olles esipoollega vaatajate poole, tõstetakse sisekäed värvavaks ja väliskäed pannakse puusa. Juhtpaari sisekäed on poolpüstvõttes (Jn 13).

Jn 12

KOLONNTANTS

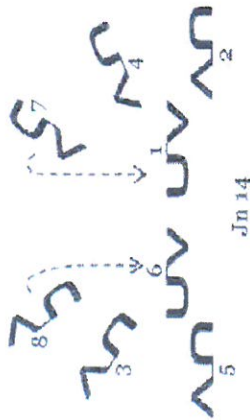
VIII TUUR (taktid 1-16)

Taktid 1-8. Korratakse VI tuuri taktide 1-8 tegevust (tunnelist läbitantsimine).

Taktid 9-16. Juhtpaar pöörduv 1. taktil vasakule ja liigub mööda ringjoont vastutäpääva. Teine paar (nr 6) pöörduv 2. taktil paremale ja liigub mööda ringjoont päripäeva. 3. taktil pöörduv kolmas paar (nr 7) vasakule jne. Kuni vasakule või paremale pööramiseni liigub paariskolonni lava esikülje suunas ja pöörumine ringjoonele toimub samas kohas, kus juhtpaar ringjoonele pöörduv. 8. taktil lõpuks on juhtpaar jõudnud lava tagaküljel keskjoonele, juhtpaariga rinnati on paar nr 6.

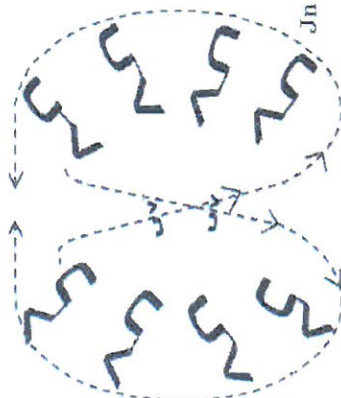
IX TUUR (taktid 1-16)

Taktid 1-8. Juhtpaar ja paar nr 6 hakkavad kõrvuti liikuma lava esikülje suunas, olles neljakaupa viirus. Samuti liiguvad ka järgmised paarid (Jn 14). Esimene viirg alustab liikumist 1. taktil, teine viirg 3. taktil jne. Viirgudes on käed ühendatud poolpüüstvõttes. Viirud liiguvad otse kuni muusikaosa lõpuni (Jn 15).

Jn 14

Taktid 9-16. Juhtpaar ja tema taga olevad kolm paari liiguvad ringjoonele vastupäeva. Paar nr 6 ja tema taga olevad kolm paari aga ringjoonele päripäeva. 9. taktil poolitub 1. viirg, 11. taktil teine viirg jne. Kuni poolitumiseni liiguvad viirud otse. Tuuri lõpuks on juhtpaar lava tagumises paremas nurgas, paar nr 6 aga lava tagumises vasakus nurgas (Jn 16), võetakse vallasvõte.

Jn 16

Jn 15

JOOKSUPOLKA

X TUUR (taktid 51-66)

Taktid 51-52. Kahe jooksupolkasammuga liiguvad juhtpaar ja tema selja taga olevad kolm paari ning paar nr 6 ja tema selja taga olevad kolm paari lava vastasnurga suunas. Ristlemisel liigub eest juhtpaar.

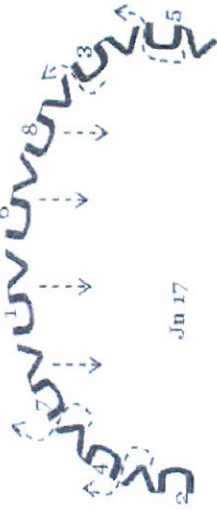
Taktid 53-54. Nelja hüpakammuga pööreldakse sulgvõttes kaks ringi päripäeva. Neljanda hüpakammuga ajal vallandatakse sulgvõte ja võetakse taas vallasvõte. Jätkatakse liikumist samas suunas.

Taktid 55-58. Eelmise 4 takti tegevusega liigutakse kaarele. Liikumine lõpetatakse esipoollega kaare keskkoha poole.

Takt 59. Poiss astub rõhulise külgsammu vasakule, heites tüdrukut oma paremalt küljelt vasakule küljele. Tüdruk, alustades parema jalaga, liigub jooksupolkasammuga kaares poisi eest läbi poisi vasakule küljele. Tüdruku parem käsi liigub avatult kaasa ja asetatakse takti IV osal poisi vasakule õlale, samaselt teeb tüdruk hüpakuga poolpöörde vasakule. Tüdruk painutab kere taga poisi vasakule käsivarrele toetudes ja viib vasaku kää kõrvale.

Takt 60. Tüdruk tantsib jooksupolkasammuga poisi paremale küljele tagasi, alustades vasaku jalaga. Takti IV osal teeb tüdruk hüpakul ajal poolpöörde paremale ja viib kõrvale parema kää, ühtlasi toetub tüdruk poisi paremale käsivarrele. Poiss astub rõhulise külgsammu paremale.

Taktid 61-62. Kaare neli keskmist paari võtavad sulgvõtte ja pöörlevad hüpakasammudega lava esikülje suunas. Kaare otsmised paarid võtavad vallsivõtte, välisküljed pööratakse välja ja liiguvad 8 jooksusammuga ette pöörlevate paaride taha (Jn 17). Liikumine lõpetatakse kahe viirus esipoollega vaatajate poole (Jn 18).

Jn 17

Taktid 63-64. Korratakse taktide 59-60 tegevust (tüdruku heitmine).

Taktid 65-66. Võetakse sulgvõte ja pööreldakse hüpakasammudega kaks ringi päripäeva. Moodustatakse kaks paariskoloni esipoollega vaatajate poole. Selleks pöörlevad viiru keskmised paarid vaatajate poole ja otsmised paarid nende taha (Jn 18).

Jn 18

Jn 19

KOLONNANTS

XI TUUR (taktid 1-16)

Taktid 1-2. Kahe labajalavalsisammuga liiguvad lava parempoolsed paarid lava vasaku külje suunas ja lava vasakpoolsed paarid lava parema külje suunas (paariskolonnid vahetavad kohad), vasakule liikuja läheb eest (Jn 19).

Taktid 3-4. Kahe labajalavalsisammuga liigutakse tagasi ja saadakse paariskolonn (Jn 20).

Taktid 5-16. Tüdrukud ühendavad omavahel käed ja poisid omavahel. Loogeldes (ussina) liigutakse lava tagaküljele ja 16. takti lõpus kohtuvad juhtpaari tantsijad lava tagaküljel keskjoonel.

X TUUR (taktid 1-16)

Taktid 1-8. Igal taktil ühendab üks paar sisekäed poolpüüstvõttes ja juhtpaari järel liigutakse paariskolonnina lava esikülje suunas.

Taktid 9-16. 9. taktil tõstab juhtpaar ühendatud sisekäed sirgetena üles väravaks. Juhtpaari taga olev paar läbib värava, tänatakse paarilist kummardusega ja lahkutakse lavalt. Igal järgneval taktil läbib värava üks paar, tänatakse paarilist ja lahkutakse lavalt. Viimasena kummardab juhtpaar.